

بسمه تعالی

چهارمین جشنواره آموزشی شهید مطهری

فرآیند ارتقای کیفیت یادگیری اداره راه هوایی بیماران توسط دانشجویان هوشبری

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

دانشکده پیراپزشکی

خسرو کلاهدوزان

زمستان ۱۳۸۹

بناام خدا

ءانساناه علوم پزشکی تبریز

معاونت آموزشی - مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

چارمین جشنواره آموزشی شهید مطهری

اردیبهشت ۱۳۹۰

فرم ثبت فرآیندها و نوآوری های آموزشی

۱- نام و نام خانوادگی عضو هیئت علمی: خسرو کلاهءوزان ۲- تاریخ: ۸۹/۱۰/۱۲

۳- رشته تحصیلی: بیهوشی ۴- مرتبه علمی : مربی

۵- گروه آموزشی: هوشبری

۶- دانشکده : پیراپزشکی

۷- نام مجری و همکاران

نام و نام خانوادگی	سمت	رتبه ءانسانگاهی	نوع همکاری	میزان مشارکت	امضا
خسرو کلاهءوزان	عضو هیأت علمی	مربی	مجری و مدرس	۱۰۰٪	

۸- برای فعالیت خود یک عنوان انتخاب کنید به گونه ای که بطور مشخص نوع فعالیت مورد نظر را بیان کند:

فرآینء ارتقای کیفیت یادگیری اداره راه هوایی بیماران توسط دانشجویان هوشبری

۹- این فعالیت معادل چند ترم و در چه سطحی از فراگیران ارائه شده است؟

معادل چهار ترم تحصیلی می باشد.

سطح فراگیران: دانشجویان کارشناسی هوشبری

۱۰- توجیه انجام این فرآیند را بنویسید: (قبل از اجرای این فرآیند نوآور روند قبلی چگونه بود و فرآیند

حاصل به چه دلیل انتخاب شد و توجیه شما برای انجام آن چیست؟)

شاید هیچ مبحثی در پزشکی مهم تر از اداره مناسب راه هوایی و کنترل آن در بیماران نباشد. برنامه ریزی آموزشی برای نیل به اهداف مهارت‌های بالینی هر رشته از وظایف مسئولین می باشد. محیط آموزش بالینی برای دانشجویان نسبت به محیط‌های قبلی ناآشناست. مطالب نظری ارائه شده در کلاسهای درس کمتر به موقعیت های بالینی انتقال می یابد و دانشجو نمی تواند آنچه را که آموخته مستقیماً در بالین بیمار بکار گیرد. از سوی دیگر با توجه به محدودیت‌های یادگیری در بالین بیمار و مورد توجه قرار گرفتن حقوق بیماران، امروزه تأکید بر آموزش مهارت‌های بالینی و ارتباطی و ایجاد نگرش در دانشجویان بسیار مورد توجه قرار گرفته است (۱).

از آنجا که توانایی اداره راه هوایی یکی از مهم ترین وظایف تخصصی دانشجویان رشته هوشبری است و با توجه به اینکه این کار در ابتدا توسط دانشجویان ممکن است توأم با عوارض خطرناکی برای بیماران باشد (آسیب به حنجره، پارگی تارهای صوتی، لوله گذاری داخل معده، شکستگی دندانها و...) (۲)، لازم است که دانشجویان این مهارت را به طور کامل و با کیفیت بالایی یاد بگیرند. در سالهای قبل اکثر دانشجویان بیهوشی برای یادگیری مهارت‌های اساسی مانند تنفس، لارنگوسکوپي و لوله گذاری تراشه هیچ آموزش عملی بر روی مانکن نمی دیدند و این مهارت‌ها را مستقیماً روی بیمار و در اتاق عمل بدست می آوردند که همانطور که اشاره شد توأم با عوارض خطرناکی برای بیماران بود و متخصصین بیهوشی معمولاً بدون میل و با اکراه فراوان اجازه لوله گذاری و کار عملی به دانشجویان را میدادند که حتی گاهی دانشجویان به مرحله فارغ التحصیلی می رسیدند بدون اینکه توانایی لازم در اداره راه هوایی بیماران را داشته باشند. در طی این فرآیند سعی شده است تا تأثیر آموزش عملی این مهارت‌ها توأم با آموزش نظری و همچنین همزمان با گذراندن واحد کارآموزی دانشجویان در اتاق عمل و در بالین بیماران بررسی گردد.

۱۱- اهداف فعالیت آموزشی را مشخص کنید:

۱. آشنایی با وسایل اداره راه هوایی: ایروی دهانی (oral Air Way)، ماسک لارنژیال (Laryngeal mask Air way)، لوله داخل تراشه (Tracheal tube)،
۲. آموزش نحوه استفاده از وسایل فوق و اداره راه هوایی بیماران

۱۲- شواهد و منابعی که از آنها در تهیه این فعالیت کمک گرفته اید را ذکر نمایید

(راهنما: ذکر منابعی که در آنها از روش های مشابه این فعالیت آموزشی استفاده شده است، منابع می تواند کتاب، مقاله، گزارش، فاصله مقالات، نمونه های فعالیت های دانش پژوهی، فعالیت های آموزشی سایر دانشگاه ها با ذکر نام و مستندات باشد. می توان از مهلات آموزش علوم پزشکی داخلی یا فارسی و سایت های سایر دانشگاه های داخلی و خارجی و گزارش های مختلف فعالیت های آموزشی استفاده کرد)

1. Jafari F, Hakimian MR, Saburi M. [What is the Clinical Skills Learning Center (CSLC)?]. Iranian Journal of Medical Education 2001; 3(1): 22-9. [Persian]
2. Miller RD: Anesthesia. 7th ed. New Yourk, Churchill Livingstone; 2009.
3. www.oxfordanesthool.org.uk
4. www.orag.co.uk
5. www.samhq.com

۱۳- شرح مختصری از فعالیت صورت گرفته را ارائه نمایید:

- فرآیند آموزشی ارائه شده مربوط به کدام یک از فعالیت های آموزشی زیر می باشد؟

۱- برنامه ریزی آموزشی ☒ Curriculum Development

۲- تدریس ☒ Teaching

۳- مشاوره و راهنمایی تحصیلی ☒ Mentoring and Advising

۴- مدیریت و رهبری آموزشی ☒ Educational Leadership and administration

۵- ارزیابی فراگیران ☒ Learners' Assessment

۶- ارزشیابی برنامه ☐ Program Evaluation

- سطح اجرای فعالیت آموزشی را مشخص نمایید:

در سطح گروه یا بخش ☒ بصورت بین بخشی ☐ در سطح دانشکده ☒ در سطح دانشگاه ☒

مراحل انجام فرآیند آموزشی مورد نظر را بنویسید: (ضمیمه کردن مستندات اجرا الزامی است)

جهت اجرای این فرآیند (ارتقای کیفیت یادگیری اداره راه هوایی در بیماران) ابتدا دانشجویان در سه جلسه کلاس نظری حضور یافتند، در این کلاسها به صورت تئوری و از طریق نشان دادن اسلاید و Power point و فیلم تمام نکات لازم در خصوص آناتومی راه هوایی فوقانی و وسایل مورد نیاز و نحوه اداره راه هوایی نشان داده و آموزش لازم داده شد. سپس دانشجویان در گروههای پنج نفری تقسیم شده و در آزمایشگاه هوشبری مطالب آموزش دیده را زیر نظر اینجانب (عضو هیأت علمی گروه آموزشی هوشبری) بر روی مانکنهای آموزشی مخصوص اداره راه هوایی به دفعات تا یادگیری کامل و کسب مهارت لازم تمرین کردند. بعد از انجام آموزش تئوری و عملی روی مانکن، دانشجویان در اتاق عمل و در بالین بیماران کاندید عمل جراحی و بیهوشی عمومی (طبق برنامه ریزی واحد کارآموزی) حضور یافته و تحت نظارت اینجانب و متخصص بیهوشی اجازه انجام اداره راه هوایی روی بیماران داده شد. (نمونه ای از طرح دوره واحد کارآموزی شامل طرح درس جلسه اداره راه هوایی، جلسه ۹ و ۱۰، اسلایدهای تهیه شده و همچنین آموزش عملی بر روی مانکن به پیوست)

نقاط قوت:

۱. علاقه خاص و فراوان دانشجویان هوشبری جهت یادگیری سریع و صحیح اداره راه هوایی بیماران
۲. وجود مانکن های آموزشی مخصوص اداره راه هوایی با تمام وسایل لازم و امکانات خوب
۳. هم زمانی آموزش های تئوری و عملی دانشجویان با واحد کارآموزی دانشجویان در اتاق عمل
۴. همکاری تکنسین ها و متخصصین بیهوشی در اتاق عمل

نقاط ضعف:

۱. انگیزه پائین برخی از دانشجویان و نگرانی از آینده شغلی خود (استخدام و...)
۲. همکاری ضعیف تعداد اندکی از متخصصین

۱۴- معیارهای نیل فعالیت به اهداف و چگونگی رسیدن به اهداف تعیین شده را مشخص نمایید(ضمیمه

کردن مستندات ضروری است)

(مثال: در این قسمت باید نشان دهید که به اهداف مورد نظر فرآیند آموزشی تان رسیده اید به عنوان مثال چند درصد از دانشجویان حداقل مهارت های مشاوره را کسب کرده اند؟ نظر دانشجویان در مورد این روش با مقایسه آن با روش های سنتی چیست؟ چه معیار ها و مستندات مبنی بر تاثیر این روش در روند یادگیری یاددهی دارید؟ و....)

طبق نظرسنجی و آزمون عملی به عمل آمده توسط اینجانب و مربی بخش، میزان رضایتمندی از آموزش ذکر شده بسیار بالا بوده و ۹۰٪ دانشجویان در پایان ترم دارای حس اعتماد به نفس بالا همراه با دانش، مهارت و کارایی در اداره راه هوایی بیماران گردیدند و نمرات ارزیابی دانشجویان در بخش اداره راه هوایی عالی بود.

۱۵- شواهدی دال بر ارائه فعالیت در مجامع علمی، گروههای آموزشی، تایید مراجع آموزشی، نقد و

بررسی همکاران ارائه نمایید:(مثال: گزارش انجام این فعالیت در همایش در سال ارائه شده است یا به جشنواره آموزشی ارسال شده است یا در سطح دانشکده در شورای آموزشی مطرح و نقد شده و مورد موافقت جهت اجرا قرار گرفته است یا در اختیار سایر گروه های یا دانشکده ها قرار گرفته است..... مستندات حتما ارائه شود.)

در اکثر مراکز آموزشی دنیا، آموزش در بخش Skill lab و بر روی اجساد انجام می شد، طبق تحقیقات انجام شده، این نوع آموزش جهت دستیابی دانشجویان به توانایی کسب اداره راه هوایی موثر نبوده است و بر همین اساس پیشنهاد شده که آموزش دانشجویان توسط کادر گروه بیهوشی در بالین بیمار و در اتاق عمل بهترین نوع آموزش در افزایش توانایی دانشجویان در اداره راه هوایی می باشد.(۵۴و۳) (مستندات به پیوست)

۱۶- این فعالیت در چه سطحی از نوآوری قرار دارد؟(مستندات ارائه شود)

در سطح گروه آموزشی برای اولین بار صورت گرفته است ☒

در سطح دانشکده برای اولین بار صورت گرفته است ☒

در سطح دانشگاه برای اولین بار صورت گرفته است ☒

در سطح کشور برای اولین بار صورت گرفته است ☐

در جهان برای اولین بار صورت گرفته است ☐

۱۹- انجام فعالیت فوق به مدت ...چهار...ترم در این گروه آموزشی مورد تایید اینجانب می باشد

مدیر گروه امضا

معروف انصاری

۲۰- انجام فعالیت فوق به مدت چهار..... ترم در این دانشکده مورد تایید اینجانب می باشد

امضا

رییس یا معاون آموزشی دانشکده

دکتر اسماعیل فلاح

فهرست واری فرم ثبت فعالیت های فرآیندها و نوآوری های آموزشی

- ۱- آیا مشخصات خود را بطور کامل وارد فرم کرده ام؟ ☒ بلی ☐ خیر
- ۲- آیا اسامی تمام همکارانی را که در اجرای این فعالیت همکاری داشته اند با ذکر نوع همکاری و سایر موارد در جدول ۷ وارد کرده ام؟ ☒ بلی ☐ خیر
- ۳- آیا تعداد واحد، مدت زمان (تعداد ترم های تحصیلی) که فعالیت مورد نظر ارائه شده یا معادل آنها را ذکر کرده ام؟ ☒ بلی ☐ خیر
- ۴- آیا رشته و سطح فراگیران را مشخص کرده ام؟ ☒ بلی ☐ خیر
- ۵- آیا هدف مشخص است؟ ☒ بلی ☐ خیر
- ۶- آیا اهداف واقعی، قابل دسترسی و قابل سنجش هستند؟ ☒ بلی ☐ خیر
- ۷- آیا سوالات مهم در عرصه مورد نظر پرسیده شده اند؟ ☒ بلی ☐ خیر
- ۸- آیا اهداف و دستاوردهای فعالیت یا فرآیندهای آموزشی مورد نظر و منافع آن برای جمعیت هدف بیان شده است؟ ☒ بلی ☐ خیر
- ۹- آیا اهداف و دستاوردها با نقش و وظایف فراگیران، عضو هیئت علمی و موسسه آموزشی همخوانی دارد؟ ☒ بلی ☐ خیر
- ۱۰- آیا از منابع و سوابق و مطالعات قبلی به خوبی استفاده شده است؟ ☒ بلی ☐ خیر
- ۱۱- از مواد آموزشی متناسب از نظر تعداد و سطح برای نیل به اهداف استفاده شده است؟ ☒ بلی ☐ خیر
- ۱۲- آیا مستندات مربوط به استفاده از منابع مناسب را ضمیمه کرده ام؟ ☒ بلی ☐ خیر

۱۳- آیا روشهای بکار گرفته شده ، متناسب با اهداف هستند؟ ☒ بلی ☐ خیر

۱۴- آیا مستنداتی مبنی بر اجرای فعالیت آموزشی را ارائه کرده ام؟ ☒ بلی ☐ خیر

۱۵- آیا مستنداتی مبنی بر نیل به اهداف مورد نظر ارائه کرده ام؟ ☒ بلی ☐ خیر

۱۶- آیا مستنداتی مبنی بر ارائه فعالیت در دانشکده، دانشگاه، همایش ها و کنگره ها و جشنواره ها و.... ارائه کرده ام؟ ☒ بلی ☐ خیر

۱۷- آیا نقاط قوت و ضعف فعالیت خود را ذکر کرده ام؟ ☒ بلی ☐ خیر

۱۸- آیا برای این نقد از شواهد مناسب استفاده کرده ام؟ ☒ بلی ☐ خیر

۱۹- آیا مدیر گروه انجام فعالیت را در مدت زمانی که من اعلام کرده ام تایید و امضا کرده است؟ ☒ بلی ☐ خیر

۲۰- آیا رییس یا معاون آموزشی دانشکده انجام فعالیت را در مدت زمانی که من اعلام کرده ام تایید و امضا کرده است؟ ☒ بلی ☐ خیر

امضای مجری: